

Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ
3580 Tiszaújváros, Kazinczy út. 3.

Tel.: 49/548-190 Fax: 49/340-141 E-mail: human@tujvaros.hu
Levelezési cím: 3581 Tiszaújváros, Pf.: 64.

**Átfogó értékelés a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak végrehajtásáról
2024. évben**

Tisztelt Képviselő-testület!

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ a gyermekvédelmi gondoskodás körében gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását biztosítja Tiszaújvárosban. A gyermekjóléti feladatokat az intézmény két különálló szakmai egysége, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ látja el. A „Napsugár” Bölcsőde a gyermekek napközbeni ellátására szolgáló intézmény.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ keretén belül önálló szakmai egységként működik. Az intézmény a települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok számára nyújt segítő szolgáltatást. Célja az egyének és családok életvezetési képességének megőrzése, fejlesztése, a problémák kialakulásának megelőzése, a kiváltó okok feltárása, krízishelyzetek kezelése, a kialakult problémák megszüntetése.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat gyermekvédelmi feladatai

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a gyermek veszélyeztetettségét észlelő és jelző rendszert működtet (továbbiakban: jelzőrendszer), amely a prevenciót, a hatékony segítségnyújtást célozza,
- a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében esetmegbeszélést, esetkonferenciát szervez,
- támogatja, segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyát, hozzásegíti különböző alapellátásokhoz, szolgáltatásokhoz, támogatásokhoz,
- szociális, mentálhigiénés, életvezetési, családtervezési és gyermeknevelési tanácsadást nyújt,
- mentális gondozást végez, meghallgatja az egyén, család, a gyermek panaszát, segítséget nyújt a problémák okának feltárásában, szükség esetén jelez az illetékes hatóságok, illetve szolgáltatók felé,
- szociális segítőmunkával segíti és növeli az egyén kompetenciáját ahhoz, hogy a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldására képessé váljon,
- segíti a nehéz élethelyzetben élő és anyagi nehézségekkel küzdő családok, egyének pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz, továbbá szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutásának megszervezését, közreműködik a helyi önkormányzat által megállapított rendszeres és nem rendszeres támogatások felhasználásában,
- közösségépítő programokat, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést szervez,
- segíti a speciális támogató, önszegítő csoportok szervezését és működtetését,
- adományokat gyűjt és közvetít.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működése

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás a Tiszaújváros közigazgatási területén élő, életvitelszerűen tartózkodó lakosokra terjed ki. A város lakosságszáma: 14.669 fő, a településen élő 0-18 éves gyermekpopuláció létszáma: 2.118 fő volt a beszámolási időszakban. *(Forrás: Magyar Államkincstár adatszolgáltatás - 2024. január 1-jei állapot)*

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szociális segítő munka keretében segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében. Az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémáinak megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja a rászoruló személy saját és környezetében fellelhető erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a krízishelyzet megoldása érdekében. Ezen túlmenően a családsegítő koordinálja az esetkezelésben részt vevő szakemberek munkáját, esetkonferenciát és esetmegbeszélést szervez, és legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét. Jogszabályi előírás alapján a családsegítőnek az igénybe vevővel legalább havonta három alkalommal kell találkozni. A szolgáltatást leggyakrabban egy szülő egy vagy két gyermekkel, valamint házastársi vagy élettársi kapcsolatban élő párok egy vagy két gyermekkel veszik igénybe. Őket követik az egyedül élők, majd a három vagy több gyermekes családok, illetve a gyermektelen párok. Az arányok az előző évhez képest nem változtak jelentősen. Gazdasági aktivitás szerint a legnagyobb csoportot a 0-14 éves eltartott gyermekek és az inaktív korosztály alkotja. Őket a munkanélküliek és a foglalkoztatottak követik, de a foglalkoztatottak aránya csökkent az előző évhez képest. A felnőtt ügyfelek közül 1%-nak nincs meg a nyolc általános iskolai végzettsége. A legtöbben, 45%-ban, befejezték az általános iskolát, míg 22%-uk szakmunkásképzőt vagy szakiskolát végzett. Középfokú végzettséggel a szolgáltatást igénybe vevők 24%-a rendelkezik. Felsőfokú végzettséggel a gondozott családok 4%-a bír. Az előző évhez képest nőtt az alacsony és a középfokú végzettséggel rendelkezők aránya a szolgáltatást igénybe vevők körében. A 2024-es év során 865 alkalommal került sor családlátogatásra, 822 esetben a szolgálatnál zajlott személyes találkozó, míg egyéb módon 734 alkalommal történt kapcsolattartás. A szolgálat az év folyamán összesen 115 gyermeket gondozott alapellátás keretében, akik 50 családhoz tartoztak. Új

ügyek esetében, ahol kiskorú érintett, a családokkal való kapcsolatfelvétel leggyakrabban a jelzőrendszer kezdeményezésére történt, összesen 20 esetben. Ezt követően a más család- és gyermekjóléti szolgálatok vagy központok által indított ügyek száma volt a legmagasabb, 12 esettel. Önkéntes, szülői kezdeményezésre történő kapcsolatfelvétel 6 alkalommal fordult elő. Az előző évhez képest nőtt a jelzőrendszeri jelzések száma, ami valószínűleg a jelzési kötelezettség elmulasztásához kapcsolódó jogkövetkezmények szigorításának köszönhető. Az alapellátás 4 család esetében szűnt meg, melyek közül 1 esetben a sikeres családgondozás vezetett a megszűnéshez, míg 3 esetben az illetékeségi viszonyok változása volt az ok.

A veszélyeztetett kiskorúak száma 2024-ben 115 fő volt, amelyből 10 gyermek hátrányos helyzetű, 9 fő halmozottan hátrányos helyzetű minősítéssel rendelkezett. 2024. december 31-én 97 veszélyeztetett kiskorút tartott nyilván a szolgálat.

2024-ben sem gyermekkorú, sem fiatalkorú szabálysértést vagy bűnelkövetőt nem tartott nyilván a szolgálat. A szolgálat válsághelyzetben lévő várandós anyát nem gondozott.

A gyermekek veszélyeztetettségének fő okai

A szolgáltatást igénybe vevő családok esetében a leggyakrabban előforduló problémák magatartási és teljesítményzavarok, életviteli nehézségek, valamint lelki-, mentális és pszichiátriai betegségekkel összefüggő gondok voltak. Ezeket követően a családi és kapcsolati konfliktusok, a gyermekek intézményi beilleszkedési nehézségei, valamint anyagi jellegű problémák – például megélhetési és lakhatási gondok – jelentkeztek. A halmozott problémátípusok között az anyagi nehézségek, az életviteli problémák, a családi konfliktusok és a gyermeknevelési kihívások kiemelkedő arányban fordultak elő. Ezek háttérében leggyakrabban a család diszfunkcionális működése áll. A problémátípusok megoszlása a családok körében az előző évhez képest nem mutat jelentős változást. *(1. melléklet)* A környezeti főcsoportban a legnagyobb az érintett gyermekek aránya, mely 56 %-ot tesz ki, és összesen 65 az érintett gyermekek száma. A környezeti főcsoport magába foglalja a szülők, család életviteli, életvezetési problémáját (36 gyermek), lakhatási problémát (6 gyermek), a családi szerkezeti problémát (5 gyermek),

gyermekkel szembeni rossz bánásmódot (11 gyermek), iskolai kirekesztést és kortárs-csoport negatív hatását (4 gyermek), és a szülők egészségi problémáit (3 gyermek). Az *egészségi főcsoportba* tartozó gyerekszám 32 fő (28 %) mindegyikük magatartás vagy tanulási zavarral érintett. Az *anyagi főcsoportba* 14%-a tartozik a veszélyeztetett kiskorúaknak (16 gyermek). A *magatartási főcsoportban* érintett a gyermekek 2 %-a, (2 gyermek), mindkét esetben drogfogyasztás okán. (2. melléklet)

Fizikai elhanyagolásban 3 kiskorú volt érintett, míg lelki elhanyagolásban 1 kiskorú. Igazolatlan hiányzásról 10 kiskorúra vonatkozóan érkezett jelzés, egy kivétellel minden gyermek általános iskolás. 10 óra alatti igazolatlan hiányzást az oktatási intézmények egy esetben sem jeleztek. A jelzésekkel érintett gyermekek közül egynek volt 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzása. 2024. december 31-én a nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 97 fő volt, az év során a szolgálat 17 gyermek vonatkozásában tett javaslatot hatósági intézkedésre. Ebből 14 gyermeket érintően született hatósági döntés: 12 gyermek esetében védelembe vétel elrendelése, 2 gyermeket érintően pedig nevelésbe vétel elrendelésére került sor. 2024. december 31-i állapot szerint védelembe vétel hatósági intézkedéssel 12 kiskorú volt érintett.

A jelzőrendszerrel való együttműködés

Az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése és azok mihamarabbi enyhítése érdekében az állam a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerének keretében észlelő és jelzőrendszert működtet. A jelzőrendszer fontos feladata a szakemberek hatékony együttműködésének és munkájának összehangolása, melynek érdekében a jelzőrendszeri felelős szakmailag támogatja a családsegítőket a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködésben. Szükség szerint esetkonzultációt biztosít, éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat, szakmaközi megbeszéléseket, éves konferenciát szervez és folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszeri tanácsadóval. Szakmai tanácskozás keretében Majó Márk Gábor gyermekvédelmi szakember, a Promise Egyesület elnöke tartott előadást „A gyermek és a digitális eszközök kapcsolata a hétköznapiakban” címmel.

A 2024-es évben hat szakmaközi megbeszélés valósult meg. Március hónapban „A szociális diagnózis módszertana” címmel Bucs Melinda szociális diagnózis készítő esetenedzser, április hónapban pedig Molnár László r. alezredes „Internetes zaklatás, digitális veszélyek” címmel tartott előadást. Szeptember hónapban Nagy-Illés Nóra, klinikai gyermek szakpszichológus volt a meghívott előadó, témája: „A válás hatása a gyermekekre”. Az Alzheimer Világnap alkalmából szintén szeptember hónapban került megrendezésre szakmaközi megbeszélés „Demencia és ami mögötte van” témakörben, melynek előadója Gedeonné Dallos Rita szociálgerontológus volt. November hónapban Lasztócziné Szomoru Mónika és Deákné Benke Judit módszertani szakemberek „A gyermekvédelmi törvény változásai” címmel nyújtottak tájékoztatást a jelzőrendszer tagjainak.

December hónapban a Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola nevelő testületének tartott előadást Szoboszlai Gabriella jelzőrendszeri felelős „A gyermekvédelmi jelzőrendszer aktuális változásai” címmel.

Az intézményhez 2024-ben 70 jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól. 44 esetben kiskorú, 26 esetben nagykorú a jelzett személy. A jelzőrendszer tagjai közül legnagyobb számban jelzés a köznevelési intézményektől és szakképző intézményektől érkezett (48%), ezt követi az állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezetek (jelzések 18 %-a). Az egészségügyi szolgáltatóktól a jelzések 11 %-a, a rendőrségtől 7%-a, a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól és a jegyzőtől 5-5% a Járási hivataltól, állampolgártól, állami fenntartói feladatainak ellátására kijelölt szervtől a jelzések 2-2-2 %-a érkezett. A jelzések száma csekély növekedést mutat a tavalyi évhez képest, a jelzést küldők tekintetében az arányok hasonlóak. (3. melléklet)

A 0-17 éves korosztályban a jelzések számát tekintve legtöbb jelzés a köznevelési és szakképző intézményből érkezett, ezt követték az állampolgárok, társadalmi szervezetek, az egészségügyi szolgáltatók, illetve a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók jelzései. Az arányok az előző évhez képest hasonlóak. A jelzések száma a kiskorúak esetében is csekély növekedést mutat.

Egyéb szolgáltatások

Adomány közvetítés

Az intézmény széleskörű adomány közvetítéssel igyekszik könnyíteni a súlyos anyagi problémákkal küzdők helyzetét. Településünkön jól működik a magánszemélyek által felajánlott adományozás, melynek típusai: ruhaneműk, játékok, bútorok, elektronikai eszközök, tartós élelmiszerek. A 2024-es évben 23 alkalommal került sor ruhaadomány osztásra. A Tesco Pékség projekt keretében napi rendszerességgel, pékáru, illetve zöldség kerül kiosztásra tiszaujvárosi rászoruló családok részére, összesen 21.973 kg élelmiszert juttatott el a szolgálat a családokhoz. A szolgáltatásban résztvevők száma 191 család (484 fő).

Gyermekekétkeztesi térítési díjhátralékot felhalmozó családok számára nyújtott támogatás

A családsegítők közreműködtek a gyermekétkeztesi térítési díjhátralékot felhalmozó családok segítésében, tájékoztatták a fizetésre kötelezett személyt az igénybe vehető támogatásokról, és szükség esetén segítséget nyújtottak a család részére a szociális támogatás iránti kérelem benyújtásához. A 2024-es évben 685 alkalommal végzett a szolgálat családlátogatást a hátralékot felhalmozó családok érdekében, és 3 esetben sikerült szociális támogatáshoz juttatnia a családokat. A többi család esetében a felhalmozott hátralékot saját erőből kívánták rendezni.

Szünnidei gyermekétkeztetés

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat jogszabályi kötelezettség alapján minden évben felkeresi a szünnidei gyermekétkeztetésre jogosult, hátrányos helyzetű, és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő családokat. Tájékoztatja őket a szünnidei étkeztetés igénylésének lehetőségéről, és igény esetén segítséget nyújt a kérelmek kitöltéséhez és benyújtásához.

„BabamamaCSOMAG”

Tiszaújváros Város Önkormányzata az elmúlt évtől kezdődően csatlakozott a „babamamaCSOMAG” programhoz. Ennek keretében a tiszaujvárosi lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen itt élő lakosok számára gyermekük születésének támogatására 70.000

Ft értékű, biztonságos életkezdést segítő, jó minőségű babaápolási termékeket tartalmazó csomagot biztosít. Az elmúlt év során 42 csomag került átadásra.

Drogambulanciával és Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal való együttműködés

Az intézmény szakmai munkája során tájékoztatást nyújt a kliensek számára a Drogambulancia Alapítvány alacsony küszöbű szolgáltatásairól, és a szolgáltatás elérhetőségének módjáról. Biztosítja a Drogambulancia Alapítvány által készített plakátok, szórólapok elérhetőségét. Tanácsadást nyújt a segítséget önként kérő kábítószer-problémával küzdő kliens számára. 2024. december 5. napján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai a Család- és Gyermekjóléti Központtal együtt közös intézménylátogatáson vettek részt a drogambulancián. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai a drogellenes világnap alkalmából nyílt KEF ülésen vettek részt.

Baba-mama klub

A szolgálat a 0-3 éves korú kisgyermekeket nevelő szülők – elsősorban az édesanyák – preventív célzatú, a szabadidő hasznos és informatív eltöltését, valamint a kisgyermekek közösségbe történő beilleszkedését szolgáló, nyitott foglalkozást működtet havi egy alkalommal. A 2024. évben 8 alkalommal összesen 129 fő – ebből 67 gyermek vett részt a klubfoglalkozásokon. A programok során a családsegítőktől, illetve a meghívott vendégektől (fejlesztőpedagógus, óvónő, bölcsőde szakmai vezető, mentőorvos, jogalkotó) kaphattak hasznos tanácsokat a résztvevők. A klub a szabadidő hasznos eltöltése mellett segíti a kisgyermekek szocializációját, közösségi beilleszkedését.

Család- és Gyermekjóléti Központ

Család- és Gyermekjóléti Központnak az a járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

Ellátandó feladatai:

- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatások, programok biztosítása:

- utcai szociális munkához kapcsolódó tevékenység – ifjúsági járőrszolgálat,
 - kapcsolattartási ügyelet,
 - gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat,
 - jogi tájékoztatásnyújtás,
 - pszichológiai tanácsadás,
 - óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek ellátása, melynek keretében:
- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
 - javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
 - együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - utógondozást végez a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 - védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára,
- szociális diagnózist készít,
- járási jelzőrendszeri feladatokat lát el.

A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátotti köre a Tiszaújvárosban, valamint a tiszaujvárosi járás további 15 településén (Kesznyéten, Kiscsécs, Girincs, Muhi, Nagycsécs, Sajószöged, Sajóörös, Tiszapalkonya, Oszlár, Hejőkürt, Nemesbikk, Hejőbába, Szakáld, Hejőszalonta, Hejőkürt) életvitelszerűen tartózkodó és/vagy bejelentett lakcímmel rendelkező, 0-17 éves korú gyermekek, fiatal felnőttek és szüleik/gyámjaik. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység tekintetében az ellátottak köre kiterjed a Tiszaújvárosi Járás köznevelési intézményeiben és szakképző intézményeiben jogviszonnyal rendelkező gyermekekre, szüleikre, törvényes képviselőikre, a pedagógusokra, a köznevelési intézményben dolgozó egyéb szakemberekre (pszichológus, védőnő, logopédus stb.), és a köznevelési intézmények közösségeire. A Magyar Államkincstár 2024. január 1-jei adatai alapján a Család- és Gyermekjóléti Központ illetékességi területén 2024. évben 30.237 fő élt. Az összlakosságból a 0-17 évesek száma: 5.617 fő volt, mely gyermekszámból hatósági intézkedéssel érintett 219 fő volt, tehát a járás 0-17 éves korosztályának 3,9%-a. A tavalyi évhez viszonyítva 18 fővel nőtt a védelembe vett gyermekek száma a járás egészét tekintve. 2023-ban 127 fő, míg 2024-ben 145 gyermek állt védelembe vétel hatósági intézkedés hatálya alatt. *(4. melléklet)* Tiszaújváros vonatkozásában a védelembe vett kiskorúak száma a tavalyi évhez viszonyítva stagnált, 15 tiszaujvárosi kiskorút tartott nyilván a központ védelembe vettként. Hatósági intézkedés megszűnésére a tavalyi év során 30 kiskorú esetében került sor. 21 védelembe vétel, 7 nevelésbe vétel és 2 utógondozás szűnt meg. A hatósági intézkedések megszűnésében 3 fő tiszaujvárosi kiskorú volt érintett. A tiszaujvárosi járás egészét tekintve a védelembe vételek megszűnésének oka 10 alkalommal a gondozási folyamat eredményessége volt, azaz az érintett kiskorú veszélyeztetettsége megszűnt vagy olyannyira mérséklődött, hogy elegendővé vált a gyermekjóléti alapellátás biztosítása – vagy még az sem volt indokolt – a lakóhely szerint illetékes szolgálat részéről. További 9 esetben a védelembe vétel a család elköltöztetésével

szűnt meg központunknál, 1 esetben a védelembe vétel a gyermekek nagykorúvá válásával szűnt meg, 1 alkalommal pedig más hatósági intézkedés (családba fogadás) okán szűnt meg a védelembe vétel. 2024-ben 42 kiskorú került a központ ellátotti körébe új esetként. Új védelembe vételre 34 kiskorú esetében került sor, akik 20 családból érkeztek. Ideiglenes hatályú elhelyezéssel 3 gyermek, míg nevelésbe vétellel 5 kiskorú gyermek volt érintett. A nevelésbe vett kiskorúak közül 3 fő a megszületését követően nem jöhetett haza a kórházból vér szerinti családjához – a lakóhely szerint illetékes családsegítő jelzését követően – elsősorban a szülők nem megfelelő életvitele, másodsorban az elégtelen lakáskörülmények miatt. A másik 2 gyermek egyike speciális gyermekotthonba került, tekintettel deviáns (szerhasználó, szabálysértések és bűncselekmények többszörös elkövetője) – valamint ön-és közveszélyes magatartására. Az ideiglenes hatályú elhelyezéssel érintett 3 kiskorú mindegyike tiszaujvárosi, őket édesanyjuk tragikus halálát követően az anyai nagyapánál helyezte el az illetékes gyámhatóság. Családba fogadás – melyben a központ közreműködött – 3 alkalommal történt a tavalyi évben.

A gyermekek veszélyeztetettségének fő okai

Első helyen a szülők, család életvitele, életvezetési problémája (104 esetben), második helyen a kiskorúak magatartás, vagy tanulási zavara (54 esetben), harmadik helyen a gyermekek fizikai elhanyagolása (24 esetben), negyedik helyen a kortárscsoport negatív hatása (8 esetben), ötödik helyen a magatartási probléma (7 esetben) áll.

A kiskorúak családszerkezeti veszélyeztetettsége fő okként 6 esetben állt fenn (pl.: szülő halála miatt, gyermek felügyelet nélkül hagyása miatt). Egyre több esetben tapasztalják az esetmenedzserek, hogy édesanyák hagyják hátra gyermekeiket és bízzák az egyedül maradó édesapára a gyermekek nevelését, ellátását, gondozását. Ilyen esetekben az egyedülálló édesapáknak hatványozottan szükségük van a segítő szakemberek életvezetési-, háztartásvezetési-, és gyermeknevelési tanácsaira. 5 esetben lakhatási probléma állt a veszélyeztetettség mögött. Fő okok között 5 kiskorú esetében lelki elhanyagolás, 3 esetben családon belüli (nagyszülő általi) szexuális bántalmazás, 2 esetben iskolai kiutasítás/erőszak, míg 1 esetben a szülők egészségi problémája szerepelt. Halmazott okok között vezető veszélyeztető tényező a szülők, család életvitele, életvezetési problémája (188 kiskorút érint), a lakhatási probléma (76 esetben), anyagi nehézségek (74

esetben) illetve a magatartás- vagy tanulási zavar (63 esetben). A kiskorúak családon belüli lelki bántalmazása halmozott okként 7 esetben állt fenn a tavalyi év során. Fizikai elhanyagolás halmozott okként 40 esetben, míg lelki elhanyagolás halmozott okként 30 esetben állt fenn. A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül súlyos veszélyeztettség miatt közvetlenül hatósági intézkedésre javaslat 1 esetben történt. Veszélyeztetett kiskorúak közül a járásban működő család- és gyermekjóléti szolgálatoktól hatósági intézkedés kezdeményezése céljából 41 eset érkezett. 2024-ben 57 (halmozott adat) esetben tett a központ javaslatot vagy nemleges javaslatot hatósági intézkedésre. A hatósági intézkedések közül 26 esetben védelembe vételre, 6 esetben nevelésbe vételre – melyből kettő elutasításra került a gyámhivatal részéről – 3 esetben családba fogadásra, 2 esetben megelőző pártfogásra, 1 esetben a gyermekek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására tett javaslatot a központ. Gyámhivatali végzésre nemleges javaslattal éltünk összesen 19 esetben, melyek közül 12 esetben a védelembe vételt, míg 7 esetben a megelőző pártfogást nem tartották a segítő szakemberek indokoltnak.

Az elmúlt években folyamatosan nőtt a megelőző pártfogás elrendelésével érintett kiskorúak száma. A segítő szakemberek tapasztalatai szerint a Tiszaújvárosi Járás egészét tekintve egyre súlyosabb törvényellenes cselekedetek követnek el. Tavalyi év során 10 kiskorú állt védelembe vétel hatósági intézkedés hatálya mellett megelőző pártfogás alatt is, néhányak esetében ez több éve fennáll. Ezen kiskorúak tettük súlyával és következményeivel nem számoltak az elkövetés pillanatában, többen a szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetését követően megbánást nem tanúsítottak. Az esetek többségében az elkövetők 12-14 éves gyermekek, akik ellen az eljárást az illetékes rendőrkapitányság a büntethetőséget kizáró okra való hivatkozással megszünteti. A tavalyi év során megelőző pártfogás alatt álló kiskorúak többségében csoportosan, egymást befolyásolva követtek el törvényellenes cselekedetet, melyek a következők voltak:

- valótlan bejelentés szabálysértés elkövetése, melynek következtében – mivel a kiskorú lakástűzről tett bejelentést – a rendőrség, mentők és tűzoltóság egységei is a helyszínre vonultak (1 fő),

- védekezésre képtelen, illetve a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személytől való elvétellel elkövetett kifosztás büntettének megalapozott gyanúja (2 fő),
- tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett szabadság megsértésének büntettének alapos gyanúja (2 fő),
- dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás vétségének gyanúja (2 fő),
- jelentős értékre elkövetett lopás büntettének megalapozott gyanúja (3 fő).

A segítő szakemberek a megelőző pártfogásban érintett kiskorúak esetében szorosan együttműködnek az érintett gyermekekkel, szüleikkel, a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy azon kiskorúak, akik ügyében büntethetőségüket kizáró ok miatt az eljárást megszüntetik, nem tapasztalják meg tetteik következményét és újból törvénytellenes cselekedetet követnek el annak ellenére, hogy mind a megelőző pártfogó felügyelők, mind az esetmenedzserek, mind a családsegítők tudatosítják a kiskorúakban – és azok szüleiben is – hogy az életkor előrehaladtával vállalniuk kell törvénysértésük után a felelősséget. A megelőző pártfogásban érintett kiskorúak közül 3 fő rendszeresen élt a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermejkölési Központ ingyenes pszichológiai tanácsadás szolgáltatás igénybevételének lehetőségével, mely esetekben a folyamatba a szülők is bevonásra kerültek.

A bűnelkövetések háttérében álló okok rendkívül összetettek: kiemelendő azonban a kortárs csoport negatív hatása, mint befolyásoló tényező. Az érintett korosztály jellemzően rendkívül befolyásolható, a „valahova tartozás” érzése érdekében – erős megtartó erővel bíró családi háttér hiányában – a kiskorúak akár a fentebb említett szabálysértések, bűncselekmények elkövetésére is képesek. Mindezek mellett a kiskorúak szabálysértéseinek és bűncselekményeinek elkövetésének háttérében a szülők szerepe is jelentős, hiszen többségében a megelőző pártfogásban érintett gyermekek szülei érzelmileg és értelmileg is elhanyagolják gyermekeiket, hiányzik a szülői felügyelet és figyelem, mindezekon túl maguk a szülők sem mutatnak jó példát gyermekeik számára, hiszen ők

sem tartják be a társadalom által elfogadott és elvárt normákat, többen maguk is büntetett előéletűek. Az érintett kiskorúak némelyikénél különböző pszichés betegségek, viselkedészavar, antiszociális személyiségzavar is megállapítást nyert, mely szintén befolyásoló tényezőként hathatott esetükben. A tavalyi év folyamán 1 esetben – egy testvérpárt érintően – a szegénység és a kilátástalanság is a bűncselekmény elkövetésének hátterében állt.

Nevelésbe vett kiskorúak esetei

Csakúgy, mint a 2023-as év folyamán, 2024-ben is több olyan gyermek került a központ látókörébe, akinek szakellátásban történő nevelkedéséről eddig nem volt információ, azonban az illetékes gyámhatóságoktól végzés érkezett a nevelésbe vétel felülvizsgálatára. A nevelésbe vétel megszűnésére 3 fő esetében nagykorúvá válás miatt került sor, újabb 3 fő esetében a nagyszülő fogadta családba unokáit, 1 esetben pedig a kiskorút örökbe fogadták. Mindezeket túl 2024-ben 1 fő kiskorú esetében sikeresnek bizonyult az együttműködés a szülő és a segítő szakember között, így sor kerülhetett a hazagondozásra. Az érintett gyermek azóta utógondozás keretében kap segítséget a segítő szakemberektől.

A hazagondozás és kapcsolattartás érdekében folytatott segítő munka 38 gyermek esetében akadályba ütközött 2024. év folyamán, melynek okai az alábbiak:

- az illetékességi területen több család rendelkezik lakcímmel úgy, hogy életvitelszerűen nem tartózkodik a Tiszaújvárosi Járás területén. A gyámhatóságok rendszerint felkérlik a központot a nevelésbe vétel felülvizsgálatára, azonban érdemben eljárni a központ nem tudott, hiszen információ nem állt rendelkezésre a családról. Ez a probléma 18 kiskorú esetében áll fenn,
- korábban nem volt a központnak tudomása a gyermekek és szüleik esetéről,
- szülői részről nem cél a családba történő visszagondozás és a kapcsolattartás sem, a szülők érdemi erőfeszítéseket nem tesznek ezért (indokok: a gyermek fogyatékosága, a szülők új élettársi kapcsolatot létesítettek, új gyermek született, elégtelen lakó- és anyagi körülmények). Ezekben az esetekben (2024-ben 14 kiskorú

volt érintett) a felkeresett szülők írásban nyilatkozatot tettek arról, hogy a központtal nem kívánnak együttműködni gyermekük hazagondozása érdekében.

- ezen túlmenően egyéb okból is meghiúsul a szülő és az esetmenedzserek közötti kapcsolattartás (pl.: büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodás huzamosabb ideig (6 nevelésbe vett kiskorú szülei esetében ez a probléma áll fenn).

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

Az előzőekben említett hatósági intézkedéseket a központ keretein belül szakmai tevékenységek kísérik, melyek a gondozási folyamat során nélkülözhetetlen elemek. (5. melléklet) A családlátogatás szerves része a munkavégzésnek, ezért minden esetben elvárt és a gondozás szempontjából elengedhetetlen tevékenység. A családokkal történő első kapcsolatfelvétel zömében családlátogatás keretében valósul meg, és ezt követően is elsődleges módja a kliensekkel történő kapcsolattartásnak. A családlátogatás továbbra is az egyik leghatékonyabb módja a segítő tevékenységnek. Így tudnak az esetmenedzserek segítő beszélgetéssel, tanácsadással a klienseknek hatékony segítséget nyújtani problémáik megoldása érdekében. A családlátogatások magas számának oka többek között az is, hogy a gondozott családok összetett problémákkal kerülnek a központ látókörébe, melyek megoldása rendszeres és folyamatos megsegítést, személyes kapcsolattartást igényel. Mindezekén túl megnövekedett az azonnali beavatkozást és segítséget igénylő krízishelyzetek száma, melyet a járás településein lévő szolgálatok családsegítői vagy akár maguk a kliensek jeleztek az esetmenedzserek felé. További fontos tényező, hogy az ellátotti körbe tartozó kliensek többségének anyagi helyzete nem teszi lehetővé a Tiszaújvárosba történő beutazást az esetmenedzserekkel való személyes kapcsolattartás érdekében. Emellett sokan anyagi okok miatt telefonkapcsolattal sem rendelkeznek, ami tovább nehezíti a segítő szakemberekkel való kommunikációt. Környezettanulmány 52 esetben került önállóan felvételre 2024. évben. A gyámhatóság által küldött végzésekben foglalt környezettanulmány elkészítésére, adatlapok megküldésére és javaslatlappal megírására vonatkozó felkéréseket az esetmenedzserek önállóan készítik el, nem vonják be a szolgálatokat, mely leginkább szakmai szempontok érvényesülése miatt történik. Esetkonferenciára 2024-ben 21 alkalommal került sor, melyek többségét tárgyvben a család- és gyermekjóléti szolgálatok szervezték. Az esetkonferenciákon minden

alkalommal részt vett az illetékes esetmenedzser, a járási jelzőrendszeri tanácsadó, valamint amennyiben köznevelési intézmény is érdekelt volt az eset kapcsán, úgy az óvodai és iskolai szociális segítő is. A család-és gyermekjóléti központ esetmenedzserei napi szinten segítő munkát végeznek, mely során kontrollálják és koordinálják a gondozási tervekben foglalt feladatok teljesülését, folyamatosan kapcsolatot tartanak a kiskorúak és családtagjaik ügyében érintett jelzőrendszeri tagokkal, a gondozási folyamatba segítő tevékenységet végzőként bevont települési családsegítőkkel. Amennyiben indokolt, családsegítők, gyermekvédelmi gyámok, védőnők, pedagógusok, óvodai és iskolai szociális segítők kíséretében látogatják meg az ellátásban lévő családokat.

A családjából kiemelt gyermekek szüleivel – amennyiben a szociális segítő munkát a szülők nem utasítják vissza és együttműködnek – rendszeres kapcsolattartás valósul meg kapcsolattartás elősegítése vagy a hazagondozás érdekében. Ez többnyire családlátogatás keretében történik, de alkalomadtán az intézményben is felkeresik az érintett szülők az esetmenedzsereket. Szükség esetén az esetmenedzserek megszervezik a kliens számára a speciális szolgáltatásokhoz (pl.: jogi tanácsadás, pszichológiai tanácsadás, fogyatékoságügyi tanácsadás) történő hozzájutást, valamint adományokat közvetítenek rászoruló családok számára. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család – és Gyermekjóléti Központ munkatársai adományközvetítés céljából összekötő szerepet töltenek be az ellátottak, valamint a Magyar Vöröskereszt, a ZSÓFI Reménysugár Egyesület és a Várva Várt Alapítvány között. Ezen szervezeteknek/alapítványoknak, valamint a helyi lakosság által felajánlott adományoknak köszönhetően számos családot sikerült tartós élelmiszer-, ruha-, tisztálkodószerek/tisztítószerek-, vagy éppen játékmánnyal segíteni.

Amennyiben szükséges és indokolt, esetkonferenciákat és esetmegbeszéléseket szerveznek az esetmenedzserek, valamint rendszeres jelleggel esetkonzultációkat, esetmegbeszéléseket folytatnak a jelzőrendszeri tagokkal, melyre 2024-ben összesen 435 alkalommal került sor.

Részt vesznek a gyámhatóság tárgyalásain, a szakmaközi értekezleteken, valamint éves tanácskozásokon, melyek mind az ellátásban lévő kiskorúak ügyében folytatott segítő munkát szorgalmazzák.

Az esetmenedzserek munkájának jelentős részét teszi ki az adminisztráció, a GYVR rendszerben történő rögzítési kötelezettségeiken túl a hatóságokkal, valamint jelzőrendszeri tagokkal történő hivatalos levelezések. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család-és Gyermekjóléti Központjához 2024. évben 187 db olyan jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól járásszinten – melyből 105 db jelzést a járás településein működő család-és gyermekjóléti szolgálatok továbbítottak központunk részére – melyben hatósági intézkedés hatálya alatt álló kiskorú (101 fő) – vagy annak szülője (1 fő) – volt érintett. A 187 db jelzésből 148 db köznevelési intézményektől érkezett, túlnyomórészt igazolatlan hiányzásokról, 19 db egészségügyi szolgáltatóktól, melyből 15 db védőnői jelzés volt. 13 db jelzés érkezett a rendőrségtől, 3 db az ügyészségtől/bíróságtól, 2-2 db jelzés pedig jegyzőtől, valamint állampolgártól. Az esetmenedzserek minden esetben határidőn belül visszajelzéssel éltek a jelzést tevő felé.

A Család- és Gyermekjóléti Központ kötelező feladatként végzi a szociális diagnózis készítését 2018. január 1-jétől a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64/A. §-ában foglaltak alapján. Az esetmenedzser munkavégzése, illetve a szociális diagnózis elkészítése a mindenkor iránymű jogszabályok és útmutatók alapján, valamint a Szociális Ágazati Portálon közzétett, országosan egységesített, aktuális adatlapon, mindezeket túl a 2023 októberétől indult KENYSZI elektronikus felület alkalmazásával történik. 2024. évben a központhoz érkezett szociális diagnózis felkérések száma 19 db volt. Ezen felkérések mellett 6 új, önként jelentkező ügyfél is igénybe vette a szolgáltatást. Összesen 25 db szociális diagnózis készült el a tárgyévben, mely a tavalyi évben felvett diagnózisok közel kétszerese. A szociális diagnózis felvételében nemek szerinti megoszlás tekintetében 21 nő és 4 férfi ügyfél vett részt.

Az elkészült értékelések alapján az alábbi problémák kerültek meghatározásra (halmozott adat, egy ügyfélnél több probléma is beazonosításra került):

- 22 alkalommal egészségügyi állapottal kapcsolatos probléma,
- 20 alkalommal anyagi probléma,
- 18 alkalommal családi kapcsolatokra vonatkozó probléma,
- 6 alkalommal gyermekkel kapcsolatos probléma,
- 10 alkalommal foglalkoztatási probléma,
- 8 alkalommal lakhatási probléma,

- 8 alkalommal társas kapcsolatokra vonatkozó probléma,
- 4 alkalommal életviteli probléma.

Speciális szolgáltatások

A Család-és Gyermekjóléti Központ alapfeladatain túl speciális és egyéb, a jogszabályban hozzárendelt feladatokat is ellát, melyek a következők. (6. melléklet)

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018. szeptember 1-jétől a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központja kötelező feladatként biztosítja a Tiszaújvárosi Járás illetékességi területén működő köznevelési intézmények számára az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet. Az óvodai és iskolai szociális segítő szakember tevékenysége az intézményekben megjelenő szociális és gyermekvédelmi problémák, szükségletek alapján kerül meghatározásra, mindenkor figyelembe véve az életkori sajátosságokat, illetve a köznevelési intézmény már kialakított gyakorlatát. A szükségletek meghatározása minden esetben a szükségletfelmérés eszközével történik, az erre a célra kidolgozott adatlap segítségével, melynek eredménye alapján kerülnek elkészítésre az éves munkatervek. A feladatellátás 15 iskolában (melyből egy kollégium és egy EGYMI intézmény) és 20 óvodában valósult meg. A Tiszaújvárosi Járásban működő köznevelési intézményekbe a Mezőkövesdi Tankerületi Központ, az óvodák igazgatói, valamint az egyházi fenntartású köznevelési intézmények igazgatóinak tájékoztatása szerint 2024. október 1-jei adatok alapján 5162 fő gyermek járt. Az óvodai és iskolai szociális segítők összesen 3065 tevékenységet végeztek, melyekben az ellátott személyek száma 1089 fő volt. A tapasztalatok szerint évek óta a konzultáció a leggyakoribb munkaforma, amely elsősorban pedagógusokkal történik egyéni tevékenységként, de 2024-ben egyre több szülő is élt ezzel a lehetőséggel. Összesen 2007 alkalommal zajlott konzultáció, főként pedagógusokkal és más jelzőrendszeri tagokkal. Ezt követte az egyéni segítő beszélgetés, amely 389 esetben valósult meg óvodai és iskolai szociális segítők, valamint a köznevelési intézmények tanulói között. A gyermekek jellemzően fogadóórákon keresték fel a segítő szakembereket, ahol négyszemközt, bizalmas légkörben oszthatták meg gond-

jaikat. Leggyakrabban beilleszkedési problémákkal, közösségi konfliktusokkal, alacsony kudarctűrőssel és teljesítményszorongással fordultak hozzájuk. Az oktatási intézményekben zajló munka során a gyermekek számára olyan megküzdési stratégiákat és technikákat tanítottak a szakemberek, amelyek segítik őket a mindennapi stressz, szorongás vagy egyéb mentális egészséggel kapcsolatos nehézségek kezelésében. Tiszaújvárosban a 2024. évben 71 alkalommal történt egyéni konzultáció, 13 alkalommal valósult meg csoportfoglalkozás 120 gyermek bevonásával. Amennyiben a probléma túlmutatott hatáskörükön, a gyermekeket a megfelelő szakemberekhez irányították a szülők bevonásával. Ha a pedagógusok viselkedésbeli vagy tanulmányi változást tapasztaltak a diákoknál, az óvodai és iskolai segítők felvették a kapcsolatot a szülőkkel. A szülők nyitottan fogadták ezt a segítséget. 2024-ben 43 szülő vett részt egyéni segítő beszélgetésen, 60 alkalommal. Az óra- és csoportlátogatások révén a segítők közvetlen betekintést nyertek a gyermekközösségek működésébe, egyéni és csoportos problémáikba. 2024-ben 324 alkalommal vettek részt ilyen megfigyeléseken. Tapasztalatok szerint gyakori a csúfolódás, a mások piszkálása és a másság el nem fogadása. Ezek kezelésére a csoportfoglalkozások bizonyultak hatékonynak, különösen a szituációs gyakorlatok, amelyek során a diákok aktívan bevonódnak. 2024-ben a járásban összesen 37 ilyen foglalkozásra került sor, lehetőséget biztosítva egy-egy probléma szélesebb körű feldolgozására. A segítők ezen kívül tanácsadást (96 alkalom), információnyújtást (38 alkalom), közösségépítő tevékenységeket (4 alkalom) végeztek, valamint óvodai és iskolai programok előkészítésében és lebonyolításában is közreműködtek (10 alkalom). Esetkonferenciákon is részt vettek szükség szerint (9 alkalom). Emellett augusztus 12–16. között egyhetes napközis tábort szerveztek a család- és gyermekjóléti központtal együttműködve, amelyen 20 fő, 6–10 éves gyermek vett részt.

Pszichológiai tanácsadás

A pszichológus szakember a tanácsadói feladatot az intézménnyel kötött megbízási szerződése alapján látja el. A tiszaujvárosi lakosok számára, továbbá a járási településen élő, hatósági intézkedés hatálya alatt álló kliensek számára biztosít a központ pszichológiai tanácsadást havi 30 órában. A pszichológiai tevékenység az alábbi területeket érinti:

- pszichológiai tanácsadás a kliensek részére,
- pszichológiai szupervízió a munkatársak és a vezetők részére,

- egyéni esetszbeszélés a munkatársak és a szakmai vezetők részére.

2024-ben összesen 63 fő kereste fel (melyből 7 fő gyermek és 8 fő felnőtt jogerős hatósági intézkedéssel érintett volt) a központ ingyenes pszichológiai tanácsadás szolgáltatását, összesen 179 alkalommal. Az igénybe vevők számában az előző évekhez képest (2022-ben 55 fő, míg 2023-ban 64 fő) jelentős változás nem tapasztalható. A központ ellátotti körébe tartozók közül 15 fő vette igénybe az ingyenes szolgáltatást.

Jogi tanácsadás

A központ ezen speciális szolgáltatását 1 fő jogász szakember látja el az intézményben megbízási szerződés alapján, havi 4 órában. 2024. évben 72 fő kért jogi tanácsadást, tájékoztatást, az összes tevékenység száma 105 volt. Jogi segítséget a tavalyi év során 2 fő jogerős hatósági intézkedéssel érintett személy kért. Az ingyenes speciális szolgáltatás már a köztudatban él, az igénybe vevők önkéntesen jelentkeztek a lakosság köréből zömében Tiszaújvárosból, akik túlnyomó többségében nem kliensei az intézménynek. A hozott problémák változatosak: többnyire ajándékozással/örökléssel/végrendelettel, végrehajtással, gyermekelhelyezéssel/kapcsolattartással, közös tulajdon megszüntetésével kapcsolatos kérdésekkel, továbbá banki hitelekkel, vagyonmegosztással és egyéb ügyintézkedésekkel keresik fel a szakembert.

Kapcsolattartási ügyelet

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 27. §-a értelmében a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kíséresse, tőle telhetően segítse. Biztosítja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt és felügyeletet ellátó szakembert gyámhatósági határozat, vagy bírósági döntés alapján.

A tavalyi év folyamán gyámhatósági határozat alapján 5 kiskorú esetében lett kapcsolattartás elrendelve, mely 2 édesapát, 1 édesanyát és 3 nagyszülőt érintett. A Tiszaújvárosi Járásbíróság által 3 kapcsolattartás lett szabályozva központunk kapcsolattartási ügyeletére, melyben 3 kiskorú, 2 édesapa és 1 édesanya volt érintett. A 8 kapcsolattartásból kizárólag egy olyan volt, mely nem felügyelt keretek között zajlott. A tavalyi

év során volt olyan szülő, aki a határozat ellenére egyetlen egyszer sem élt kapcsolattartási jogával. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy a központhoz rendelt kapcsolattartások egyre inkább terheltek érzelmileg, a felek konfliktusaik miatt nehezen kötnek kompromisszumokat még akkor is, ha közös gyermekeikről/unokáikról határoznak. 2024. évben a kapcsolattartási ügyeleten összesen 12 fő (szülő, nagyszülő és gyermek) jelent meg, összesen 99 alkalommal.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat célja a Család- és Gyermejkölési Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálatot az intézményben és a járás településeinek minden család- és gyermejkölési szolgálatának helyszínén nyilvánosan kifüggesztett telefonszám munkaidőn túli elérésével biztosítja a Család- és Gyermejkölési Központ.

2024-ben 7 hívás érkezett a készenléti telefonra, mely jelentős csökkenés az elmúlt évekhez képest (2023-ban 20 hívás, 2022-ben évben 32 hívás). A telefonhívások okát illetően évek óta nem változik a tendencia: túlnyomó többségében nem arra használja a lakosság ezt a szolgáltatást, amire hivatott lenne. A 7 hívásból 3 hívás a járási települések családsegítőinek elérhetőségével kapcsolatban történt, 1 esetben kapcsolattartási problémával összefüggésbe hozható tájékoztatás kérése miatt hívták a készenléti szolgálat telefonszámát. Ukrán menedékes személynek történő segítségnyújtás érdekében is érkezett hívás 1 alkalommal, valamint csakúgy, mint az elmúlt néhány évben, 2024-ben is érkezett hívás a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézetből 1 alkalommal a készülékre, ellenőrzés céljából. Valódi problémáról 1 alkalommal tettek jelzést, melynek során rokon jelzett kiskorú hozzátartozója bántalmazásáról. Ezesetben a hívást fogadó kolléga telefonon, majd írásban is jelzéssel élt a lakóhely szerint illetékes család- és gyermejkölési szolgálat felé a kiskorú a nagyszülőnél került elhelyezése a történetet követően családbafogadás által.

Iffúsági járőrszolgálat

A személyes gondoskodást nyújtó gyermejkölési, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet értelmében a központ segíti a magatartásával testi-, lelki-, értelmi fejlődé-

sét veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekeket. Az ifjúsági járőrszolgálat a korábbi években a Tiszaújvárosi Rendőrkapitánysággal közösen végzett tevékenység volt a tankötelezett tanulók iskolai csellengésének megelőzése érdekében az esetmenedzserek és a családsegítő munkatársak részvételével, mely Tiszaújváros illetékességi területére – elsősorban a buszpályaudvar, játszóterek, nappali szórakozóhelyek, boltok és egyéb, nagyobb forgalmú közterületek környékére – terjedt ki. Az utóbbi években azonban részben a pandémia, részben a rendőrség leterheltsége miatt az ifjúsági járőrözés háttérbe szorult. 2024. nyarán, a 2024/25-ös tanév kezdetét megelőzően sikerült a Tiszaújvárosi Rendőrkapitánysággal közösen újjáéleszteni a közös járőrözést, így 2024. szeptemberétől havonta 1 alkalommal a Tiszaújvárosi Rendőrkapitánysággal közösen valósul meg a csellengő diákok felkutatása. Összesen 15 alkalommal valósult meg az ifjúsági járőrözés, melynek során egyetlen csellengő, tanköteles korú tanulóval sem találkoztak a szakemberek.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

A Tiszaújvárosi Járásban a szolgáltatást a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény alkalmazásában álló fogyatékoságügyi tanácsadó látja el havi egy alkalommal – minden hónap első csütörtöki napján – 2 óra időtartamban. Az ügyfélfogadás csak abban az esetben valósult meg, ha volt bejelentkezett ügyfél. Az ügyfélfogadásra való időpontkérés történhet a fogyatékoságügyi tanácsadónál, vagy az esetmenedzsereken és családsegítőkön keresztül. A fogyatékoságügyi tanácsadás célja az információnyújtás, a tájékoztatás, a tanácsadás és a szemléletformálás. A szolgáltatás célcsoportjába tartoznak a fogyatékos és egészségkárosodott személyek és hozzátartozóik, az SNI-s gyermeket nevelő szülők és hozzátartozóik, mindenki, akik még a szakértői vizsgálat előtt állnak és a fogyatékos személyekkel kapcsolatban álló szakemberek. A tanácsadás során információt nyújtanak a diagnózis folyamatáról, szakértői szervekről, SNI-s gyermek tanulási, fejlesztési lehetőségeiről, pénzügyi és természetbeni ellátásokról, foglalkoztatásról (Mi a „leszázalékolás” folyamata?; Mit kell tudni a komplex minősítésről, munkalehetőségekről?), szociális szolgáltatásokról, gondnokság alá helyezésről, támogatott döntéshozatalról, közösségi életéről (szülőcsoportok, érdekvédelmi szervek). Közreműködnek ügyintézésben, közszolgáltatásokhoz való hozzájutásban.

Életvezetési tanácsadást nyújtanak, hozzátartozói csoportot működtetnek, érzékenyítő foglalkozást tartanak a többségi társadalom részére. A tavalyi évben 8 alkalommal történt ügyfélfogadás 16 ügyfél részvételével, a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család-és Gyermekjóléti Központjában, további 21 alkalommal telefonos megkeresés érkezett a Tiszaújvárosi Járásból a tanácsadó felé. Összesen 28 személy kért segítséget a tanácsadótól. Mindezekén túl a tavalyi év folyamán a fogyatékosügyi tanácsadó 1 alkalommal az „Esély” Napközi Otthonba járó fiatalok szüleinek tartott előadást a szolgáltatásról.

A veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelzőrendszerrel való együttműködés

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) értelmében a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben. Az észlelő-és jelzőrendszer különböző ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, amelynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése, felismerése és jelzése az erre a célra kijelölt szolgáltató felé, folyamatos együttműködés és információáramlás biztosítása az egyének és családok problémáinak mielőbbi megoldása, a krízishelyzet következményeinek enyhítése, állapotromlásának megelőzése érdekében. A gyermekek a védelmi rendszer keretében különös figyelmet kell, hogy kapjanak, mivel helyzetüknél fogva, problémáikat önállóan jelezni csak részben, vagy egyáltalán nem képesek. A jelzőrendszeri tagok kötelesek jelzéssel élni a gyermekek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézmény felé. Bántalmazás, súlyos elhanyagolás vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok, illetve tényező esetén hatósági eljárást kezdeményezhet. A gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása kapcsán érkezett jelzéseket a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság kérelem hiányában is zártan kezeli. A jelzőrendszeri tagok a jogszabályi előírások alapján kötelesek együttműködni és tájékoztatni egymást. A kölcsönös együttműködés és tájékoztatás mellett

fontos, hogy a jelzőrendszeri tagok tisztában legyenek egymás feladataival, kötelezettségeivel, szolgáltatásaival, illetve kompetenciáival.

A Család-és Gyermekjóléti Központ az elmúlt év folyamán aktívan közreműködött a jelzőrendszeri munkában, annak működtetésében, erősítésében. Elsősorban a Tiszaújvárosi Járásban működő köznevelési intézményeknek, egészségügyi szolgáltatóknak nyújtott segítséget a jelzőrendszeri tevékenységükben, jelzések megtételében, annak indokoltági kritériumainak ismertetésében, összegyűjtésében szakmaközi- és esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. A központ szakemberei munkavégzésük során többnyire jó és dinamikus együttműködésről számoltak be a jelzőrendszer tagjaival történő együttműködés kapcsán. Rendszeres jelleggel konzultálnak a folyamatban lévő esetek okán a térségi családsegítőkkal, köznevelési intézmények pedagógusaival, a védőnői és háziorvosi szolgálattal, a helyi, valamint a környező járások hatósági és gyámügyi osztályainak dolgozóival. Aktualitás esetén segítséget kérhetnek – elsősorban információs jellegű, eljárásrendre vonatkozó kérdéseiket illetően – a Tiszaújvárosi Rendőrkapitányságtól, és más jelzőrendszeri tagoktól. A megkeresett jelzőrendszeri tagok a tavalyi év folyamán is rendelkezésre álltak a közös munkát illetően, aktív szerepet vállaltak a gondozási folyamatokban, érdekeltek voltak a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetésében. Tapasztalatként megfogalmazható, hogy az iskolák zömében továbbra sem vállalják fel az igazolatlan órák jelzésén túli egyéb problémákat a családokat, gyermekeket illetően, azonban egyfajta lassú dinamikájú nyitás tapasztalható részükről, elsősorban a halmozott és huzamosabb ideje fennálló nehézségek jelzésének vonatkozásában. Ez egyfajta tűzoltó munkát eredményez, a segítő munka hosszú folyamat ezekben az esetekben és többnyire hatósági intézkedés indokolt, azonban gyors, azonnali munkát vár a jelző intézmény/szerv az esetmenedzserektől, az óvodai és iskolai szociális segítőktől. Utóbbiak prevenciós munkájukkal igyekeznek segítségre lenni az óvodák és iskolák életében, valamint támogatják a pedagógusok tevékenységét, főként a veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos kötelezettségeik vonatkozásában. Az óvodai és iskolai szociális segítők közel hét éves munkájuk során a szociális háló aktív részesévé váltak, egyre inkább pozitív módon értékelhető munkakapcsolatot alakítottak ki a járási települések oktatási és nevelési intézményeiben dolgozó pedagógusokkal, az egészségügyi dolgozókkal, a polgármesteri hivatalok munkatársaival. Mindezekén túl rendszeresen

meghívást kapnak a térségben működő család- és gyermekjóléti szolgálatoktól azok szakmaközi értekezleteire, a kliensek ügyében szervezett esetkonferenciákra. A különböző munkaterületen dolgozók napi kapcsolatban vannak egymással, kialakult a közös ügyekben történő esetmegbeszélések, esetkonzultációk tartása, esetlegesen a közös családlátogatások. Az esetmenedzserek a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek gondozási-nevelési terveinek elkészítésébe bevonják a velük kapcsolatban álló jelzőrendszeri tagokat, feladatokat jelölnek meg számukra, mellyel a veszélyeztetett kiskorúak köré szélesebb segítő hálót biztosítanak. A gyerekekkel kapcsolatos magatartási, családi és egyéb, külső szemmel érzékelhető problémákat ritkán szokták jelezni a jelzőrendszeri tagok, holott sok esetben az alapellátás keretében alkalmazott munkamódszerek, szociális tevékenységi formák, mindemellett a szorosabb kontroll eredményre vezethetne. A jelzéseket illetően elmondható, hogy a köznevelési intézmények sok esetben nem tudják, hogy ki az illetékes gyermekjóléti szolgáltató annak ellenére, hogy az ellátásban lévő gyermekek és családjaik gondozásáról tájékoztató levelet kapnak. Tiszaújváros vonatkozásában ez a probléma ritkán tapasztalható.

A rendőrségi, ügyészségi eljárásokról érkező jelzések, tájékoztató levelek rendszerint késve érkeznek a központba az esemény elkövetéséhez képest, információt minimális mértékben szolgáltatva az történetekről. Ez a rendszerprobléma a gondozott eseteknél főként a felülvizsgálati időszakban okoz komoly problémát, hiszen nincs az esetmenedzser birtokában a családról/gyermekről minden, a hatóságoknál folyamatban lévő ügyeiről információ, nem térképezhető fel teljes mértékben a gyermek veszélyeztetettsége a családján belül. A gyermekvédelmi törvény szigorodása óta megnövekedett a bántalmazásokról érkezett jelzések száma, melyek minden esetben – a jogszabályban foglalt határidőn belül – megküldésre kerültek a gyámhatóság részére, amely minden esetben – az érintettek személyes meghallgatását követően – feljelentést tett az illetékes rendőrkapitányágnál.

A Család- és Gyermekjóléti Központ tevékenysége a jelzőrendszeren belül

- folyamatos kapcsolattartásra törekvés a jelzőrendszeri tagokkal a központtal kapcsolatba kerülő gyermekek/családok kapcsán,

- probléma esetén a jelzés megtételéhez/megírásához szakmai segítségnyújtás biztosítása, indokoltsági kritériumok ismertetése, közös összegyűjtése,
- gyermek/család gyermekjóléti szolgáltatásba történő kerülése során kapcsolatfelvétel a velük érintkezésben álló jelzőrendszeri tagokkal (oktatási-nevelési intézmények, egészségügyi szolgáltató, térségi család- és gyermekjóléti szolgálat, rendőrség, pártfogó felügyelő),
- hatósági intézkedéssel érintett gyermek esetében folyamatosan/időszakosan pedagógiai vélemények bekérése, esetkonferencia szervezése, esetkonzultáció,
- éves tanácskozásokon, szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferenciákon, valamint esetmegbeszéléseken aktív részvétel.

A központ szakmai vezetője számára a köznevelési intézmények érintett vezetői pozitívan nyilatkoztak az iskolai és óvodai szociális segítő jelenlétéről. Véleményük alapján nagy támogatást nyújtanak az észlelő- és jelzőrendszer működtetésében, a jelzést igénylő esetek felismerésében, és esetlegesen a jelzések megfogalmazásában. A köznevelési intézmények pedagógusaival történő esetmegbeszélések sikeresek, a pedagógusok együttműködőek, jelenlétüket igyekeznek biztosítani. A pedagógiai véleményeket rendszeresen megküldik felkérés esetén, illetve alkalmat biztosítanak esetkonzultációkra is, főként a nevelési-oktatási intézmények falain belül. A Tiszaújvárosi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztályával rendszeres, hatékony, egymást segítő, tájékoztató munkakapcsolat valósul meg, melyet segít az egy épületen belül történő elhelyezkedés is.

A Család- és Gyermekjóléti Központ járási jelzőrendszeri tanácsadó munkakörét a központ szakmai vezetője látja el, melynek keretében:

- részt vesz eset-és szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferenciákon,
- koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját,
- szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, éves szakmai tanácskozás, valamint éves jelzőrendszeri tervek elkészítéséhez és összehangolásához,
- összegyűjti a települési jelzőrendszeri terveket,
- a család-és gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik,

- kivizsgálja a jelzőrendszeri tagoknak a család- és gyermekjóléti szolgálat működésére vonatkozó jelzéseit, panaszait, segítséget nyújt konfliktusok megoldásában,
- megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban,
- jelez a gyámhatóság felé, amennyiben a jelzőrendszeri tagok valamelyike nem tesz eleget jelzési, vagy együttműködési kötelezettségének,
- folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A járási jelzőrendszeri tanácsadó a járás területén szervezett gyermekvédelmi tanácskozások mindegyikén részt vett a 2024. év folyamán, valamint lehetőségeihez mérten a kliensek kapcsán szervezett esetkonferenciákon is megjelent. Távolmaradása esetén 1 fő esetmenedzser részvétele minden alkalommal biztosított volt.

Heti jelentések fogadása

A család-és gyermekjóléti szolgálatok a hozzájuk beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készítenek a Család-és Gyermekjóléti Központnak a törvényi szabályozásnak megfelelő adattartalommal. A tapasztalat azt mutatja, hogy a heti jelentések rendszeres, időbeli megküldése problémát okoz néhány szolgálat esetében, elsősorban leterheltségükre hivatkoznak a családsegítők. Előfordult, hogy egyszerre visszamenőlegesen több hónap jelentését küldték be a térségből. A járási jelzőrendszeri tanácsadó a beérkezett jelentések alapján évente átfogó értékelést készít, mely az alábbiakban kerül feltüntetésre. A legmagasabb jelzésszámmal bíró település évek óta Kesznyéten. A tavalyi évben 1 olyan település volt – Muhi - melynek szolgálatához nem érkezett jelzés. 2024-ben összesen 515 jelzés érkezett, mely 31 jelzéssel több, mint a 2023-as évben. Az előző évekhez képest jelentősen nőtt a jelzések száma Nagycsécs, Hejőbába és Hejőszalonta településeken. Nagycsécs esetében a növekvő jelzések számának hátterében az állhat, hogy 2024-ben a településen új családsegítő látja el a szolgálat feladatait főállásban. Annak ellenére, hogy Kesznyéten településen jelentősen csökkent a jelzések száma, még így is a legtöbb jelzés (129 db) onnan érkezett. 37 db jelzés a védőnői szolgálattól, míg 86 db köznevelési intézményből, melyből 80 db igazolatlan hiányzásokról adott tájékoztatást. Jelentős mennyiségű

(38 db) jelzés érkezett elhanyagolásról is kesznyéteni kiskorúak vonatkozásában. Megfigyelhető, hogy a településen halmozottan jelentkeznek a veszélyeztető tényezők (alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, alacsony egy főre jutó jövedelem, rossz higiénés viszonyok, elhanyagolás, lakhatási probléma). A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 70 jelzést fogadott, melyből kimagaslóan sok volt a köznevelési intézményektől érkező jelzés (29 db), melyek közül az igazolatlan hiányzásokról szóló tájékoztatás 11 db volt. Lakossági bejelentést 12 alkalommal fogadott a tiszaujvárosi szolgálat. Összegezve a Tiszaújvárosi Járás tekintetében összesen 308 db jelzés érkezett a köznevelési intézményektől, ebből 248 esetben igazolatlan hiányzásról tettek jelzést. Jelentős mennyiségű – 109 db – jelzés érkezett kiskorú elhanyagolásáról, melyből 38 esetben kesznyéteni gyermek volt érintett, 24 esetben hejőszalontai. Az egészségügyi szolgáltatóktól összesen 113 jelzés érkezett, ebből 71 db védőnői szolgálattól, 24 db kórháztól, míg 18 db házi- és gyermekorvosoktól. Anyagi és lakhatási nehézségekről 4 db jelzés érkezett tavaly a járási szolgálatokhoz, 22 db életviteli, 25 db bántalmazásról, 27 db magatartási problémákról, 16 db szabálysértés/bűncselekmény elkövetéséről, valamint 40 db egészségügyi, mentális problémáról. Jelentősen nőtt a bántalmazásról szóló jelzések száma: 2023-ban 6 db jelzés érkezett, míg 2024. évben 25 jelzés. Ennek háttérében a gyermekvédelmi törvény szigorítása állhat.

Szakmai segítség nyújtása

A központ megalakulása óta minden hónapban egy alkalommal esetmegbeszélést szervez a járási településeken dolgozó családsegítők számára, melyet a központ szakmai vezetője (egyben a járási jelzőrendszeri tanácsadó) szervez és tart. Ezen túlmenően a kapcsolattartás gyakorisága mindenkor a szakmai igényeknek megfelelően volt ütemezve. Fontos a közös szakmai együttműködés az esetmenedzserek, családsegítők, valamint az óvodai és iskolai szociális segítők között. A központ igyekszik az egységes szakmai látásmód kialakítására, a kollegiális viszony erősítésére. A szakmai vezető segítette a családsegítőket a jogszabályi változások értelmezésében, a segítő munka gyakorlati megvalósításában, valamint szakmai kérdések megválaszolásában. Időszakosan, igény esetén lehetőség nyílt közös esetfeldolgozásokra is. A központ szakmai vezetője minden alkalommal részt vett a MESZEGYI által, vagy közreműködésével szervezett

szakmai napokon, legyen az online, vagy személyes megjelenéshez kötött. A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Központjával szorosabb, egymást kölcsönösen segítő és támogató kapcsolatot sikerült kiépíteni. Elakadások, szakmai kérdések esetén telefonon konzultációk valósultak meg. A központ pszichológusa havi 1-1 alkalommal biztosította a családsegítők és az esetmenedzserek, valamint az óvodai és iskolai szociális segítők számára a szupervíziót, illetve igény esetén esetmegbeszéléseket. A központ szakmai vezetője, mint járási jelzőrendszeri tanácsadó 2024. december 12-én részt vett a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal által szervezett jelzőrendszeri tanácsadók éves szakmai értekezletén, melyen beszámolt a 2023-as év jelzőrendszeri tevékenységéről és megosztotta a 2024-es évre vonatkozó tapasztalatokat is. Ezt követően a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet munkatársai tartottak tájékoztatást a gyermekvédelmi jelzőrendszer országos szintjének tapasztalatairól. A Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője 2024. december 14-én a Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola felkérésére előadást tartott a gyermekvédelmi törvény legutóbbi változásairól és az ebből adódó változó jelzőrendszeri feladatokról, melynek során az alapvető fogalmak (pl.: veszélyeztetettség, kiemelt veszélyeztető tényezők, gyermeki jogok stb.) is tisztázásra kerültek. Az előadás végén további együttműködési formákra és közös cselekvésre való törekvések fogalmazódtak meg.

Gyermekek napközbeni ellátása

A „Napsugár” Bölcsőde a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ keretében önállóan működő szakmai egység, amely a tisztaújvárosi lakóhellyel rendelkező családban nevelkedő - 20 hetestől 3 éves korú - gyermekek napközbeni ellátását biztosítja a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, a jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személyek által. Az intézmény kezdeményezésére 2025. évtől bővült a bölcsődei ellátás igénybevételi módja a helyi rendeletben foglalt feltételek szerint.

Ellátandó feladatai:

A bölcsődei nevelés, gondozás: Célja, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjen saját kulturális környezetében, valamint sikeresen alkalmazkodjon a környezet változásaihoz. A bölcsődei nevelés tiszteletben tartja a családi nevelés elsődlegességét, és a koragyermekkori intervenció szemléletének, módszereinek alkalmazásával minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytat. Támogatja a szülők munkavállalását is.

A gyermekélelmezés: Célja a gyermek napirendjében a kulturált étkezés feltételeinek és szabályrendszerének kialakítása. Az étkezés ízléses tálalóedényekből, jó hangulatban történik, életkorának megfelelő, változatos és egészséges táplálkozást biztosítva számára. A saját főzőkonyhából naponta kerül ki a sok finom és lehetőség szerint változatos étel, amelyet a konyhai dolgozók nagy gondossággal és szakértelemmel készítenek el.

Pihenés, alvás: Idejét és időtartamát a gyermek igénye határozza meg. Az intézmény nyugodt légkört és megfelelő tárgyi feltételeket biztosít számára, miközben a kisgyermeknevelő közvetlen jelenlétével nyújt biztonságot. Előtérbe helyezi a gyermek alvási szokásait, és szükség esetén biztosítja számára a megszokott játékot, cumit vagy textíliát.

Öltözködés: Legfontosabb funkciója az időjárás változásaival szembeni védekezés. E tevékenység során fejlődik a gyermek önállósága és igényessége. A kisgyermeknevelő támogatja a gyermek önállóságát, és igény szerint segítséget nyújt az öltözködésben. A gyermek saját ruháit viseli, a csoportszobában váltócipőt használ.

Egészségvédelem, egészségnevelés: Feladata a környezethez való alkalmazkodás elősegítése, valamint az alapvető emberi higiénés szokások kialakítása. Érvényesül a folyamatosság, a szabadság, az önkéntesség és a választhatóság elve. A nevelő-gondozó munka során kiemelten fontos, hogy a mozgás a napi tevékenység szerves része legyen. A tárgyi környezet biztosítása mellett figyelembe veszik a biztonságot, a praktikusságot, az akadálymentességet és az esztétikumot.

Az érzelmi fejlődés, szocializáció segítése: A kisgyermek elsősorban érzelmi lény, érdeklődését érzelmei irányítják. Elsődleges szocializációs környezete a család, amelyben

nevelkedik. Tevékenysége bizonyos mértékben tükrözi érzelmi világát. Az érzelmek befolyásolhatók; a pozitív érzelmek elősegíthetők, de ugyanúgy jelen lehetnek negatív érzelmek is. A bölcsődei gondozás egyik alapfeltétele a pozitív megerősítés. A derűs légkör biztosításával segítik a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek feldolgozását és csökkentését.

A játék, mint a gyermekkor legfontosabb tevékenysége: A játék a gyermek elsődleges tevékenységi formája, ezért biztosítják számára, hogy megismerje a körülötte lévő világot, kipróbálja, gyakorolja, kiélje és feldolgozza az őt ért élményeket. A nagymozgásos játéktevékenységek, mondókák, énekek, versek és mesék mellett megismerkedik az alkotó tevékenységi formákkal is (pl. nyomdázás, gyurmázás, festés, ragasztás, tépés, gyűrés, rajzolás).

Az intézmény 108 férőhelyen, - folyamatos nyitva tartással - 6 gyermekcsoportban biztosítja a szolgáltatást. A 6 gyermekcsoportból 2 csoport két éven aluli gyermekek ellátását, míg 4 csoport a 2 éven felüli gyermekek napközbeni ellátását biztosította. Az új gyermekek fogadása és beszoktatása a 2024. évben is folyamatos volt. A szülővel történő fokozatos beszoktatás nemcsak a gyermekek számára jelent előnyt, hanem hatással van a család és a bölcsőde kapcsolatának alakulására is. Megváltoztatja a formális együttműködést azáltal, hogy lehetőséget nyújt a család és a bölcsőde gondozási-nevelési módszereinek összehasonlítására, a közös célok együttes megvalósítására.

Az év folyamán 107 gyermek járt az intézménybe, mely az elmúlt évekhez képest kis mértékű növekedést mutat (7. melléklet), az új felvételes gyermekek száma 58 fő volt. Az év folyamán 53 gyermek ellátása került megszüntetésre. A megszüntetések indoka a gyermekek óvodai kötelezettsége, illetve családi okok (költözés, egészségügyi) voltak. Az intézmény kihasználtsága éves szinten 56 százalékos volt. 2024. december 31-én 49 beíratott gyermek volt a bölcsődében.

Az érdekképviselői fórum működése folyamatos, a gyermekek szülei nem éltek hivatalos jelzéssel a fórum tagjainál.

Nem volt szükség panasz kivizsgálására.

A bölcsőde az év folyamán a jeles napokról megemlékezett (farsang, húsvét, anyák napja, március 15, nőnap, Márton nap, Mikulás, karácsony), melyek remek lehetőséget biztosítottak, hogy a közös élmény erejével megteremtsék a hagyományokat és közel

hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítésre kerültek az egyetemes és nemzeti kultúra értékei, a jeles napok kapcsán felidéztek a népi hagyományokat. A gyermeknek szüksége van arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített bölcsőde, az ünneplőbe öltözött gyerekek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme. Az érzelmi ráhangolódást az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal biztosították. A szülők bevonása elengedhetetlen a bölcsődei ellátás sikeréhez. A családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások biztosítják, hogy a szülők megismerjék a bölcsődei nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni igényeit, szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik a család és az intézmény közötti jó kapcsolat kialakítását és elősegíti az együttnevelés megvalósulását. A 2024-es évben 50 családlátogatás valósult meg.

A bölcsődei ellátás a kisgyermekes családok számára kulcsfontosságú támogatási rendszert jelent. Az elmúlt időszakban fokozott volt a figyelem, annak biztosítására, hogy az ellátás minősége folyamatosan emelkedjen, és választ adjon a családok változatos igényeire. Az intézmény célja az volt, hogy minél több család számára hozzáférhetővé tegye a szolgáltatásokat. Ennek érdekében a 2024-es évben az intézmény kezdeményezte Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelmi és gyermekjóléti alapellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 1/2016. (I.28.) önkormányzati rendelete módosítását, amely lehetővé tette, hogy az önkormányzat a külső településekről érkező családok számára is biztosítsa az ellátás igénybevételét. E lépés elősegítette, hogy szolgáltatások szélesebb közönség számára váljanak elérhetővé, így hozzájárulva a régió családjainak támogatásához.

Az intézmény kezdeményezésére a „Napsugár” Bölcsőde lehetőséget kapott egy új szolgáltatás bevezetésére a 2025-ös évtől, ami igyekszik még rugalmasabb megoldást kínálni a szülők számára. Az időszakos gyermekfelügyelet célja, hogy biztosítsa a szülők számára a lehetőséget munkahelyi vagy személyes ügyeik intézésére, miközben gyermekeik biztonságos, szeretetteljes környezetben, szakképzett szakemberek felügyelete alatt tartózkodnak. Ez az új szolgáltatás bővítette az intézmény kínálatát, megerősítve annak szerepét a családok támogatásában. A szülők közötti tapasztalatcsere és támoga-

tás elősegítése érdekében az intézmény szülő támogató csoportot indított, amely lehetőséget biztosít számukra tapasztalataik megosztására és segítségnyújtásra a gyermeknevelés, stresszkezelés és szülői szerepekkel kapcsolatos kihívásokban. A csoportfoglalkozások 12 alkalommal valósultak meg. A szakképzett kisgyermeknevelők tanácsadással és foglalkozásokkal segítik a szülőket, miközben az egymás közötti tapasztalatcsere is kulcsszerepet kap. A szülőcsoportos beszélgetések és a támogató csoportok szoros kapcsolatban állnak egymással, így biztosítva a folyamatos szakmai támogatást. A bölcsődei dolgozók folyamatos szakmai fejlődése érdekében az intézmény rendszeres továbbképzéseket szervezett, amelyek lehetővé tették számukra, hogy a legfrissebb ismereteket és gyakorlatokat sajátítsák el. A szakmai napot 2024. április 22-én jogszabályban meghatározott időpontban tartotta az intézmény. Gyermekpszichológiai, fejlesztéspedagógiai és elsősegély-nyújtási képzésekre került sor, amelyek jelentősen hozzájárultak a szolgáltatás minőségi szintjének emeléséhez. Emellett a kisgyermeknevelők havi szinten különböző szakmai témák kidolgozásával osztják meg tapasztalataikat és tudásukat a teljes kollektívával, elősegítve ezzel a közösségi tudás bővítését. 2024. május 11-én került megrendezésre a „Napsugár” Bölcsőde nyílt gyermeknapja. Az eseményt sikeresen zárta az intézmény, sok új érdeklődőt vonzott a bölcsőde életébe való betekintés lehetősége.

A közösségi szerepvállalás napjainkban elengedhetlenné vált, és a digitális kommunikáció révén az intézmény aktívan jelen van a közösségi médiában. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ social média felületén bemutatja a bölcsődei ellátás életképeit, és lehetőséget biztosít az intézmény külső és belső adottságainak megismerésére. Nyílt napot szervez, ahol betekintést nyújt a kisgyermeknevelők munkájába, a bölcsőde céljaiba és működésébe. A fent bemutatott tevékenységek és kezdeményezések lehetővé tették, hogy a bölcsődei ellátás ne csupán megfeleljen a családok elvárásainak, hanem aktívan támogassa őket. Az ellátás bővítésével, a szakmai fejlődéssel és a közösségi kapcsolatok erősítésével az intézmény nem csupán szolgáltatásokat nyújt, hanem egy támogató, fejlődést inspiráló környezetet teremt minden érintett számára.

Felügyeleti szervek szakmai ellenőrzésének tapasztalatai:

A fenntartó törvényességi ellenőrzése során megfogalmazásra került, hogy az intézmény szakmai egységei az irányadó jogszabályokban foglaltak szerint látták el feladataikat, az adminisztrációs kötelezettségek teljesítésére az ágazati jogszabályokban és módszertani útmutatókban foglaltak szerint került sor. Hiányosságot a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál és a „Napsugár” Bölcsődénél nem tártak fel. A Család- és Gyermekjóléti Központnál megfogalmazásra került, hogy ellenőrzési tervben meghatározott rendszerességgel történjenek az ellenőrzések, melynek a központ eleget tett. Külső ellenőrzés nem történt

Jövőre vonatkozó célok meghatározása:

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ az értékelt 2024. év folyamán a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtette a gyermekjóléti intézményrendszerét. A 2025-ös év kiemelt céljai között szerepel a stabil családsegítői és esetmenedzseri csapat megőrzése és a kollégák szakmai támogatásának fokozása. A szakmai kompetencia fenntartását és fejlesztését előadások, tréningek szervezésével és részvétel biztosításával kívánjuk erősíteni. Tovább mélyítjük a jelzőrendszerben meglévő együttműködést, a jó kapcsolatot, valamint a preventív tevékenységeket a csoportos és közösségi szociális munka eszközeivel. Fontos cél a családok széleskörű támogatása, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése és az adományok növelése önkéntesek bevonásával, ezzel is erősítve a társadalmi felelősségvállalást. A gyermekjóléti szolgáltatások transzparenciáját folyamatosan biztosítjuk online felületeken, szórólapokon és a helyi médiában. A köznevelési és egészségügyi intézmények jelzési aktivitásának erősítésével egységesítjük a veszélyeztetett gyermekekre vonatkozó jelzési folyamatokat. Emellett kiemelt figyelmet fordítunk a köznevelési intézmények szemléletformálására az óvodai és iskolai szociális munka jelentőségének tudatosítása érdekében, amelyet előadásokkal, szakmaközi megbeszélésekkel és személyes konzultációkkal támogatunk.

A gyermekek napközbeni ellátásának fejlesztése kiemelt cél, amely a kisgyermekes családok számára rugalmas és hatékony támogatási rendszert biztosít. 2025-től az intézmény egy új szolgáltatás bevezetésével még jobban alkalmazkodik a szülők igényeihez.

Az időszakos gyermekfelügyelet célja, hogy a szülők számára lehetőséget teremtsen munkahelyi és személyes ügyeik intézésére, miközben gyermekeik biztonságos, szeretetteljes környezetben, szakképzett szakemberek gondoskodása mellett tölthetik az időt. A jövőben ennek a szolgáltatásnak a bővítésére és minőségi fejlesztésére törekszünk, hogy minél több család számára elérhető és támogató megoldást nyújtsunk.

Tiszaújváros, 2025. március 18.

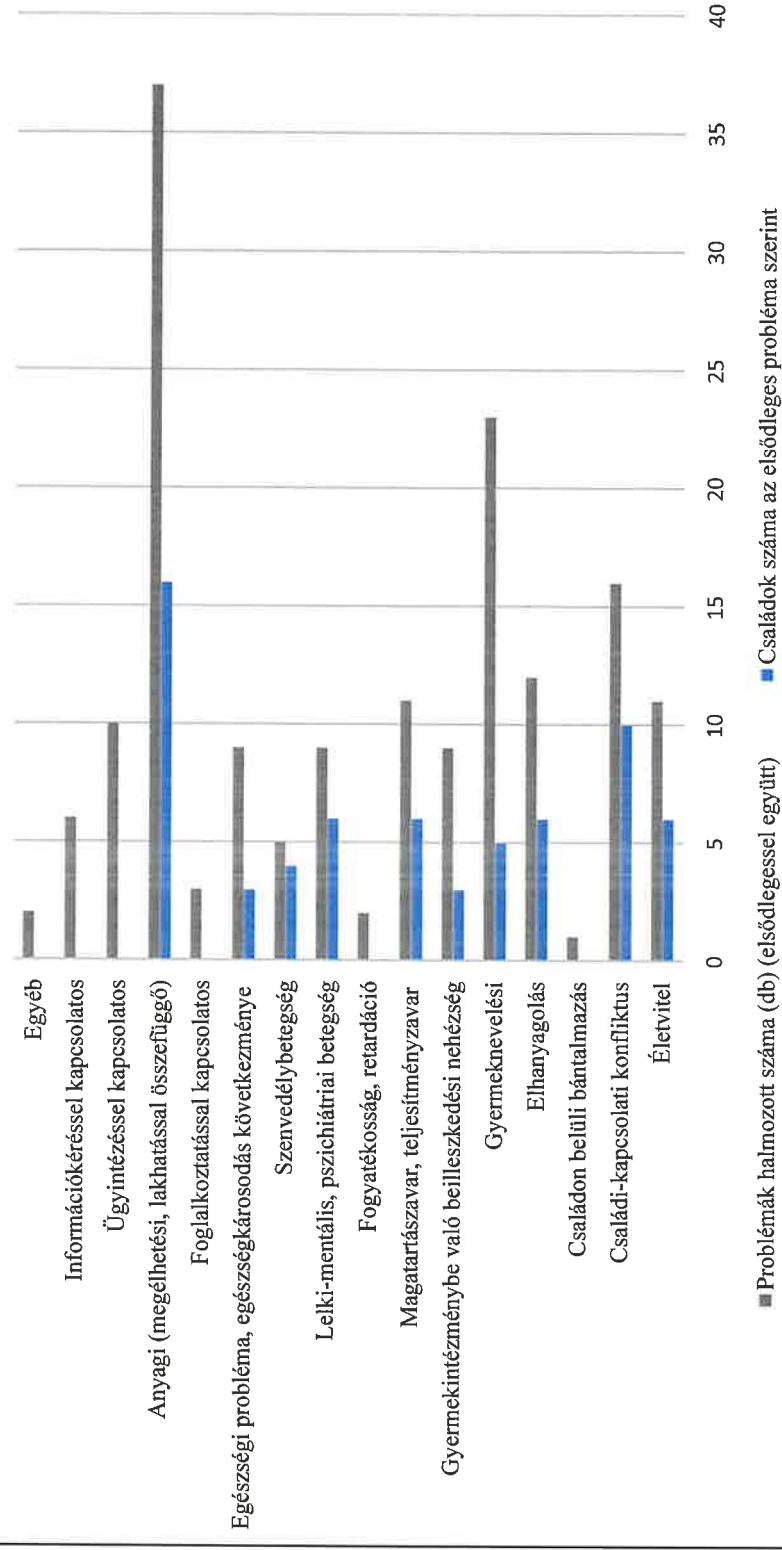

Szentgyörgyi Éva
intézményvezető

1. számú melléklet

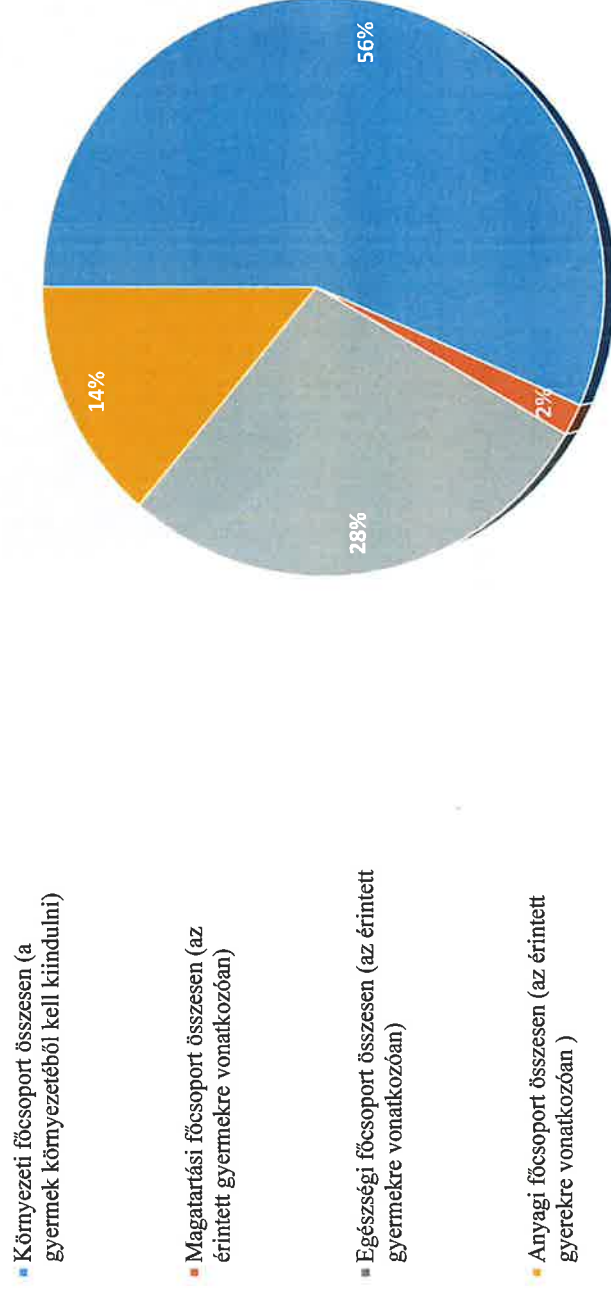
Gondozott családok száma problémátípusok szerint

Gondozott családok számának megoszlása a problémátípusok szerint

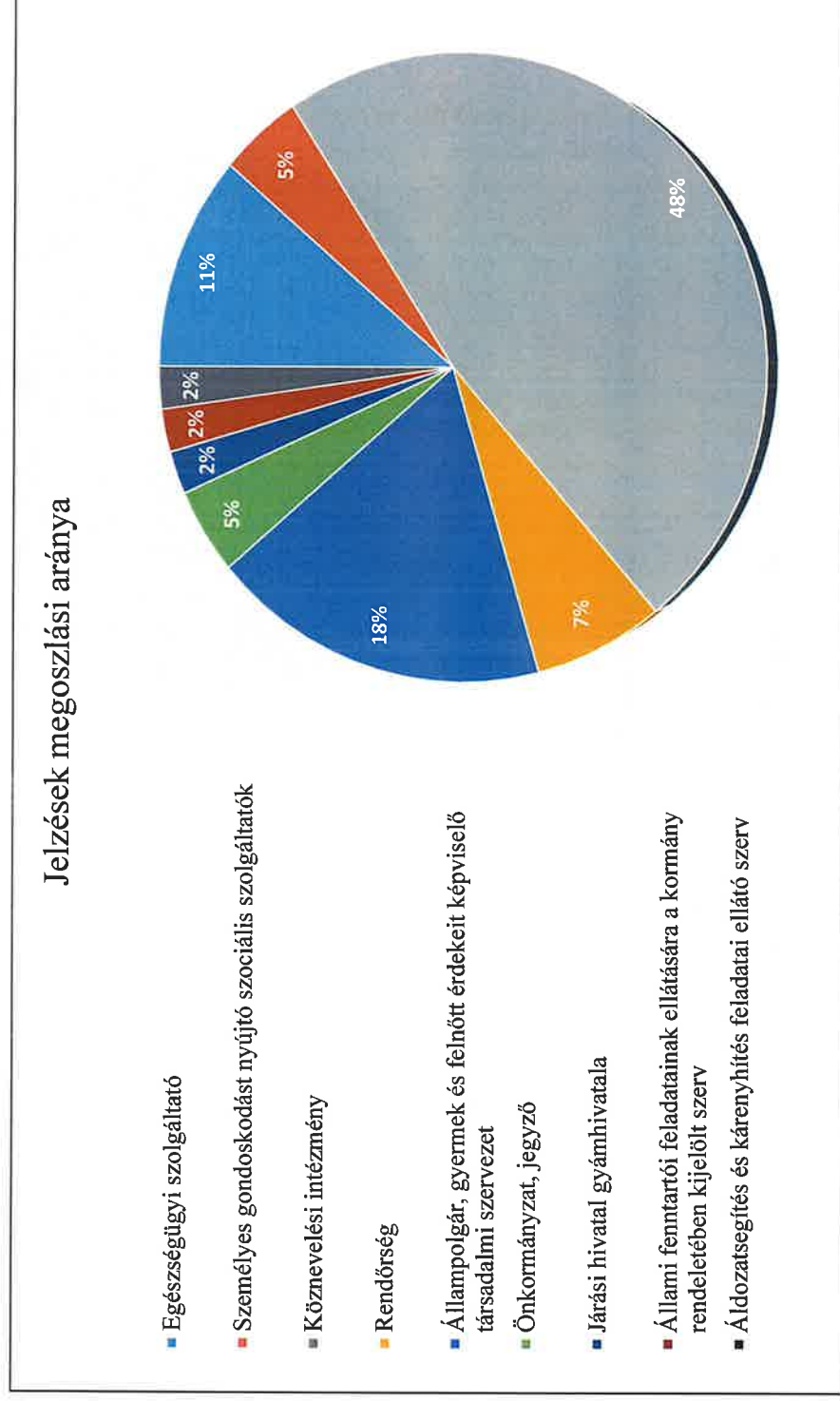

Gyermekek száma veszélyeztetettség fő oka szerint

Érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint

Jelzések megoszlási aránya jelzőrendszeri tagok szerint

4. számú melléklet

Kimutatás a gondozási esetek számáról Tiszaújvárosban és a Tiszaújvárosi Járásban 2021-2024 év között

Megnevezés	Összes hatósági intézkedéshez kapcsolódó ellátás szülő+gyermek				Jogerős határral érintett kiskorú				Védelembe vett kiskorú				Nevelésbe vett kiskorú				Családba fogadott kiskorú				Utógondozott kiskorú				Megelőző pártfogás alatt álló kiskorú				Ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorú			
Év	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Tiszaújvárosi Járás	261	285	291	330	157	168	177	191	108	107	112	130	44	53	55	55	0	0	1	2	5	5	6	4	1	4	3	7	0	3	4	2
Tiszaújváros	58	62	48	53	33	35	24	28	32	34	15	15	1	1	7	10	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	4	3	0	2	3	
Összesen	319	347	339	383	190	203	201	219	140	141	127	145	45	54	62	65	0	0	2	3	5	5	6	4	1	5	7	10	0	3	6	5

**Kimutatás a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységekről
és az érintettek számáról (tárgyév január 1.- december 31.)**

Tevékenység	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma (esetszám – <i>halmozott adat</i>)	Érintett kiskorúak és 18. életévüket betöltött fiatalok száma (fő – <i>nem halmozott adat</i>)
Szociális segítő tevékenység	408	167
Esetkonferencia szervezése, azon való részvéte	21	48
Esetkonzultáció	72	111
Esetmegbeszélés	342	110
Egyéni gondozási-nevelési terv készítése	72	140
Első védelemben vételi tárgyaláson való részvétel	29	57
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel – védelemben vétel	37	84
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel – nevelésben vétel	4	5
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	3	3
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	2	2
Családlátogatás	683	281
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	0	0
Környezettanulmány készítése önállóan	52	88
Egyéb	2	2
Összesen	1727	1098

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek száma, ellátott személyek száma
(tárgyév január 1. – december 31.)

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma – db (<i>halmozott adat</i>)		Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma – fő (<i>nem halmozott adat</i>)	
	Összes tevékenység száma	Jogerős hatósági intézkedéssel érintett	Összes ellátott száma	Jogerős hatósági intézkedéssel érintett
Kapcsolattartási ügyelet	99	0	12	0
Utcai (lakótelepi) szociális munka				
Óvodai, iskolai segítő tevékenység	3065		1089	
Készenléti szolgálat	7			
Jogi tanácsadás	105	2	72	2
Pszichológiai tanácsadás	179	49	63	15
Csoportmunka	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0
Összesen	3455	51	1236	17

Beíratott gyermeklétszám 2021-2024 években

